

Nærings- og fiskeridepartementet

Att:

Postboks 8090 Dep

0032 OSLO

Svar på høring – forslag til forskrift om kapasitetsjusteringer i norsk lakse- og ørretoppdrett i 2021/2022

Fiskeridirektoratet viser til høringsforslag om ny forskrift om kapasitetsjusteringer for tillatelser til akvakultur med matfisk i sjø av laks, ørret og regnbueørret i 2022, med svarfrist 24.januar 2022.

1. Generelle kommentarer

Fiskeridirektoratet registrerer at forskriften er noenlunde tilsvarende tidligere forskrifter om kapasitetsjusteringer fra 2020 og 2018, men også at det er noen endringer fra tidligere.

I det følgende vil Fiskeridirektoratet gå gjennom generelle punkt fra høringsnotatet og deretter de ulike bestemmelsene og kommentere disse.

Generelt sett er Fiskeridirektoratet positiv til den offentlige høringen, men bemerker samtidig at systemet med trafikklyset blir mer innfløkt for hver tildelingsrunde, og da særlig når det gjelder nedjusteringer i røde produksjonsområder, og samtidig muligheter for unntak fra nedjustering og mulighet for økning i røde produksjonsområder. Teknisk sett blir det en noe utfordrende oppgave å løse i forhold til Akvakulturregisteret. Fiskeridirektoratet legger til grunn at det må teknisk løses som en trappetrinnmodell der den første nedjusteringsperioden vil forlenges ytterligere dersom det kommer en nedjustering også i andre runde, og så videre, for at det skal bli korrekt i Akvakulturregisteret.

I høringsnotatet på s.4 siste avsnitt som omhandler § 4, står det at det *er «enkeltvedtak fattet av Fiskeridirektoratet»*, mens det skulle stått *«fattet av fylkeskommunen»*.

Av nest siste avsnitt i høringsnotatet på side 7, går det frem at søknad om kapasitetsutvidelse skal sendes til den fylkeskommunen der tillatelsen er registrert, og at dette fremgår av tillatelsesnummeret. Sistnevnte er ikke helt korrekt per i dag, da det var sammenslåing av både kommuner og fylkeskommuner 1.1.2020, samt endring av navn. Noen av tillatelsesnummerne er derfor «feil» i forhold til dagens fylkeskommuner og kommuner. Det blir mer korrekt å si at tillatelser registrert i PO x skal sende søknad til fylkeskommune x. Fiskeridirektoratet forutsetter her at forskriftens § 11 blir utdypet ytterligere i siste ledd før den trer i kraft, slik

som f.eks. femte ledd i § 16. Det samme gjelder tidsfrister i andre bestemmelser gjennomgående i forskriften.

I høringsnotatets punkt 3.5.3. sies det at *«Som det fremgår av utkastet § 16 fjerde ledd, kan søker, men må ikke, legge ved dokumentasjon på innehavers MTB-utnyttelse innenfor det aktuelle produksjonsområdet. Dokumentasjonen vil bli benyttet til å regne om fra tilvekst på lokalitet til tillatelseskapasitet, som igjen vil brukes til å beregne tilbudets størrelse eller til å fastsette hvilken tillatelseskapasitet som skal unntas fra en eventuell nedtrekk i røde produksjonsområder.»*

Fiskeridirektoratet nevnte dette i høringen fra 2019, og gjentar det nå fordi vi mener det fortsatt er relevant. Fiskeridirektoratet ønsker ikke at den enkelte oppdretter kan komme med egne tall for utnyttelse, da det fører til uhensiktsmessig merarbeid for forvaltningen ettersom dokumentasjonen som sendes inn må verifiseres.

I høringsnotatets punkt 3.5.3. sies det at *«Departementet ikke har hatt anledning til å foreta endringer i [produksjonsområde] forskriften forut for kapasitetsjusteringene i 2021/22, og foreslår derfor at gjeldende praksis videreføres også nå.»*

Fiskeridirektoratet er fortsatt av den oppfatning at ved beregning av tilvekst bør ikke dødelighet innberegnes, jf. svar på høring i 2019 (Fdir sak: 19/15443 som svar på NFD sak: 19/5988-1) side 4. *«Fiskeridirektoratet er av den oppfatning at død fisk og utkast ikke skal være med i utregningen, da dette regnes som svinn. Det er ikke logisk at man skal få økt produksjonskapasitet på bakgrunn av fisk som ikke kan benyttes. Hovedbegrunnelsen for dette er at dersom det skal medberegnes dødfisk, så vil det kunne gjøre det lønnsomt å benytte en mekanisk avlusningsfrekvens som ikke er dyrevelferdsmessig forsvarlig. Man vil dermed kunne bli belønnet med tilbud om kapasitetsøkning selv om dette er oppnådd ved høy dødelighet ved avlusningstiltak.»*

I høringsnotatets to nest siste avsnitt under punkt 3.5.3 på side 11, vises det til *«produksjonskapasitet som gir unntak fra nedtrekk»*, her bør *«nedtrekk»* erstattes med *«nedjustering»*.

I høringsnotatet på side 14 gjentas den tidligere utregningen av hvor mye som skal tildeles etter unntaksbestemmelsen i produksjonsområdeforskriften § 12, hvilket Fiskeridirektoratet vurderer som noe uheldig. Tidligere har Fiskeridirektoratet vurdert det dit hen at dødelighet bør utgå i beregningsgrunnlaget for tilveksten. Den mest åpenbare grunnen for dette er at hvis en oppdretter driver omfattende og dødelighetsøkende lusebehandling for å komme inn under unntaksbestemmelsen, så vil fisken som dør under beregningsperioden telle med i det som utgjør "tilvekst" i beregningen. Det at dødelighet kan skyldes mangler ved driften eller lokaliseringen, motarbeider målet om bærekraftig utvikling av akvakulturnæringen inklusive hensynet til god fiskevelferd. Fiskeridirektoratet vil påpeke at de reelle argumentene for å inkludere dødelighet i den samlede tilveksten blir i denne sammenhengen vanskelig å forstå og enda vanskeligere å tillegge vekt.

Departementet har hittil avstått fra å foreslå og fastsette den nødvendige presiseringen av produksjonsområdeforskriften § 12 tredje ledd, men Fiskeridirektoratet mener at dette bør fastsettes innen 1.1.2023 slik at det kan gjelde for neste periode (2022-2023). Da vil det være mulig å få dette på plass i neste kapasitetsjusteringsforskrift.

I høringsnotatet på side 19 er det en tabell (Tabell 1) som viser anslag for effekten av justeringene. Teksten på side 18 må forstås dithen at tallverdien av anslått absolutt endring i årlig bruttoprodukt i kroner av økning og nedtak påstås å bli den samme (men med motsatt fortegn). Det er vanskelig se for seg at dette er tilfellet for første driftsåret med kapasitetsjustering. Det fremkommer ikke hvordan anslagene er beregnet og hvilke

forutsetninger som er lagt til grunn. Det hadde vært en vesentlig fordel dersom også den absolutte endringen i årlig bruttoproduksjon hadde vært angitt i tonn.

I høringsnotatet på side 19 burde alle formuleringer «*nedtrekk*» vært erstattet av «*nedjustering*» slik at det blir korrekt i forhold til forskriftsteksten. Det samme gjelder høringsnotatet på side 21.

2. Konkrete kommentarer knyttet til bestemmelsene i forskriftsforslaget

Når det gjelder kommentarer direkte til forslaget om forskrift, er der noen upresise henvisninger i teksten. Fiskeridirektoratet har også kommentarer til mindre detaljer om språk og tips om utdyping av tekst i det følgende.

Bestemmelsene i § 4 og § 5 er annerledes enn tidligere. Etter § 4 vil justering av kapasitet foregå slik det fremgår av tabellen for justering, hvilket Fiskeridirektoratet er enig i. Mens når det gjelder § 5 første ledd om virkningstidspunktet for tilbakestilling av utnyttelsesgraden, vil det skje når forskriften trer i kraft. I og for seg virker det naturlig, men samtidig kan det bli en utfordring i forhold til Akvakulturregisteret for de tillatelser som eventuelt har fått noe nedjustering i forrige runde og kanskje til og med noe unntaksvekst, men som eventuelt går opp igjen til 100% utnyttelse denne gang. Fiskeridirektoratet legger til grunn at det enten må skje en manuell tilbakejustering av kapasitet som følge av vedtak eller brev fra fylkeskommunen, da det er slik logikken fungerer i Akvakulturregisteret i dag, eventuelt at det ellers kan legges inn en «automatisk» tilbakejustering, men dette fordrer at man får noen dager på seg til å gjennomføre dette. I den forbindelse vil det da være noe problematisk at tilbakejusteringen skal skje samtidig som forskriften trer i kraft. Her bør det legges inn et lite rom for å få på plass alt. Et slingringsmonn på en uke vil være tilstrekkelig, da det ikke foreligger noen automatikk i tilbakejusteringen slik det er i dag. I forhold til ytterligere nedjustering etter § 5 andre ledd, vil det ikke være problematisk da fylkeskommuner kan registrere ny nedjustering inntil 6 måneder frem i tid, slik som ved forrige justeringsrunde i 2020, og man vil da få en trappetrinnmodell.

I § 10 andre ledd siste setning er det henvist til § 8, men her skal det vel i utgangspunktet henvises til § 11, ettersom bestemmelsene har forskjøvet nummerering fra den forrige forskriften.

Det bør tas inn i § 13 at «*Tilbud om økt tillatelseskapasitet avregnes til nærmeste hele tonn.*» da kap.3 om avrunding til hele tonn også bør gjelde for kap.4. Dette begrunnes i at biomasse i Akvakulturregisteret føres i hele tonn.

I § 22 andre ledd skal henvisningen til ny frist for aksept være § 20 siste ledd, og ikke § 17 siste ledd slik det står i forskriften. Dette henger nok igjen etter forskyvning av nummerering i forskriften fra forrige gang. I forslaget til forskrift er det også en URL-lenke som viser til kapasitetsjusteringsforskriften fra 2020, som er foreslått opphevet, hvilket også da blir feil.

Formuleringen «*nedtrekk*» bør oppdateres til «*nedjustering*» i overskriften til § 23 og i § 24 andre ledd, slik at det brukes samme formulering i hele forskriften.

Trolig bør forslaget i § 23 andre ledd ha en første setning som begynner slik "Unntaket kan *bare* omfatte..." for å unngå tvil.

Når det gjelder § 27 andre ledd, er det forskrift av 4.februar 2020, og ikke 2021. Men det stilles spørsmål om hvorfor forskriften skal oppheves da den kun gjaldt for kapasitetsjusteringsrunden i 2020. Som eksempel er ikke kapasitetsøkingsforskriften fra 2018 opphevet (FOR-2017-12-

20-2397), selv om den kun gjaldt for tildelingsrunden i 2018. I så tilfelle, ville det også vært naturlig å opphevet den også. Med mindre man fjerner hele andre ledd i forslaget § 27.

3. Ytterligere kommentar til nedjustering

Når det gjelder nedjusteringer, som i tilfeller der man kan ende opp med «dobbel» nedjustering, der evt. et rødt PO nok en gang blir rødt, og hvordan dette skal løses i Akvakulturregister ved registreringen, legger Fiskeridirektoratet til grunn at vi må lage en løsning der den første nedjusteringen (som er registrert alt med en tidsbegrensning på 2år) må forlenges med 2år fra ny forskrift trer i kraft, og at deretter må saksbehandler registrere en ny nedjustering (angitt til 2år, for så evt. å måtte forlenges gitt at det skulle bli en tredje runde med rødt PO). Gitt at et PO går fra rødt til gult, vil den siste registreringen på nedjustering bli opphevet. Fiskeridirektoratet legger videre til grunn at det er en mulighet for at det kan oppstå det tilfellet at et PO går fra rødt og direkte til grønt, og at det ikke uansett må innom gult på veien, slik at dette er noe vi må få inn i kodene til Akvakulturregisteret allerede nå. Vi legger også til grunn at en slik trappetrinnmodell er i samsvar med produksjonsområdeforskriften § 13 andre ledd.

Slik vi har forstått det, er det kun i de tilfeller der det går fra gult til grønt hvor alt skal tilbakestilles til 100%. Mens fra rødt til gult, vil det ikke skje noe (nedjusteringen består, 94% utnyttning), utnyttelsesgraden forbli uendret. Hvis et PO derimot går fra rødt direkte til grønt skal utnyttelsesgraden tilbakestilles til det den var før foregående nedjustering. Altså fra 88,36 pst. til. 94 pst. ved rød-rød-grønn, og fra 94 pst. til 100 pst. ved rød-grønn. Det er med andre ord ikke nødvendig å være innom gult på veien.

Så lenge noen får tilbakestilt sin kapasitet som følge av endring av farge på PO, bør det nok inkluderes i forskriften at det ikke kan kjøpes vekst i tillegg, utover eventuell unntaksvekst.

Med hilsen

Øyvind Lie
direktør

Anne B. Osland
seksjonssjef

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:

Nærings- og fiskeridepartementet

Postboks 8090 Dep

0032 OSLO

Kopi til:

NFD

NFD

